

Bolqarıstan Azərbaycandan qaz idxalının artırılmasında maraqlıdır

Yeni IGB interkonnektoru məhz bu məqsədlə tikilib

"Cənub qaz dəhlizi"nin Bolqarıstan üçün də əhəmiyyəti böyükdür. Bu ölkə Yunanıstanla interkonnektor vasitəsilə həmin dəhlizə çıxıb bilər.

Bolqarıstanda bunu qaz təchizatının diversifikasiyasının, regionda həmin şəxələndirmənin əks olunmasının vacib meyarı hesab edirlər. Çünki bu, Bolqarıstanın qaz təchizatını etibarlı şəkildə təmin edərək gələcəkdə daha sanballı töhfələr verəcək.

Hər il "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurasının Bakıda keçirilən toplantılarında Bolqarıstanın yüksək vəzifəli şəxsləri də iştirak edirlər və sözügedən layihənin onların ölkəsi üçün önəm daşdığını vurğulayırlar. Bu il fevralın 4-də keçirilən 8-ci iclasda Bolqarıstanın energetika naziri Aleksandr Nikolov demişdir: "Bolqarıstanın strateji tərəfdaşı olan Azərbaycandan sabit və şəxələndirilmiş təchizatın həyata keçirilməsi enerji qiymətlərinin yüksək dəyişkənliyinin iqtisadiyyata və cəmiyyətə mənfi təsirlərini azaltmaq üçün şərtidir. Bu kontekstdə Bolqarıstan Azərbaycandan təchizatın artırılmasında maraqlıdır. Bir ildən çoxdur ki, Azərbaycandan "Cənub qaz dəhlizi" vasitəsilə Bolqarıstana müntəzəm olaraq təbii qaz tədarük olunur".

Bu günlərdə isə Bolqarıstanın baş naziri Kiril Petkov jurnalistlər üçün keçirdiyi brifinqdə bildirib: "İyulda növbəti böyük qələbəmiz Yunanıstandan Azərbaycan qazının keçəcəyi qaz kəmərinin açılışı olacaq. Təchizat həcmi təsdiqləmək üçün bu həftə Bakıya səfər edəcəyəm".

Baş nazir sözüünə davam edərək deyib: "Hamı sentyabr, oktyabr, noyabr aylarını proqnozlaşdırmışdı - amma, xeyr, interkonnektor iyulda işə salınacaq". O həmçinin qeyd edib ki, Bolqarıstan ölkə iqtisadiyyatının rəqabət qabiliyyətinə və şəxələndirilməsinə nail olmaq üçün müxtəlif mənbələrdən mayeləşdirilmiş təbii qaz, o cümlədən Azərbaycan qazını idxal etməyə çalışır.

Beləliklə, IGB (Interconnector Greece-Bulgaria) sistemlərarası qaz kəməri Bolqarıstanın "Bulqartransqaz" və Yunanıstanın qaz şəbəkəsini birləşdirəcək. Bu kəmərs vasitəsilə iyulun əvvəlində təbii qazın ilk partiyalarının göndərilməsinə başlanacağı gözlənilir.

IGB işə salındıqdan sonra bu qoşulma əvvəlcə Bolqarıstanı ildə 1 milyard kubmetr qazla təmin edəcək. Gələn aydan Azərbaycandan almağa

hazırlaşdığı bu həcm Bolqarıstanın illik tələbatının üçdəbiri ni ödəyəcək. Sonrakı mərhələdə isə həmin həcm 3 milyard kubmetrə qədər artacaq ki, bu da interkonnektorun hazırkı gücünə uyğundur.

Ölkəmizin Bolqarıstana 1 milyard kubmetr qazın (sonradan 3 milyard kubmetrə qədər artırılmaqla) tədarükünə dair müqavilə də bağlanıb. Xatırladaq ki, ötən il Bolqarıstana 273 milyon kubmetr Azərbaycan qazı ixrac edilib. İnterconnectorun olmaması ilə əlaqədar Azərbaycan qazının nəql həcmi nəzərdə tutulduğundan az olub. Hazırda qaz Bolqarıstana Yunanıstanın sərhəd nöqtəsində (Kula-Sidirokastro) illik ötürmə gücü 3,68 milyard kubmetr olan mövcud xətlə nəql edilir. Bu, Azərbaycan qazının Bolqarıstana idxalını kəskin azaldır və illik yalnız 250-300 milyon kubmetr qaz nəql etməyə imkan verir.

IGB interkonnektoru Yunanıstanın Komotini stansiyasından Bolqarıstanın Stara Zaqora şəhərinə qədər uzanır. Kəmərin uzunluğu 182 kilometr, diametri 32 santimetrdir və onun boruları yerin altından ən azı 150 santimetr dərinlikdə keçir.

Boru kəməri Bolqarıstanın "Energy BEH" enerji şirkəti, İtaliyanın "Edison" və Yunanıstanın DEPA şirkətləri arasında təşkil olunmuş birgə müəssisə tərəfindən tikilib. Yəni bu tamamilə yeni marşrutdur.

IGB Trans-Adriatik Qaz Boru Kəmərinə (TAP), Yunanıstanın Milli Qaz Sistemində və gələcəkdə Yunanıstanın liman şəhəri Aleksandrupolisdəki üzən LNG rəqazifikasiya qurğusuna birləşdiriləcək. Eyni zamanda IGB-nin gələcəkdə Yunanıstandan Bolqarıstana, oradan isə Serbiya, Şimali Makedoniya, Rumıniya, Macarıstana və digər yerlərə təbii qazın çatdırılması planlaşdırılır.

Xatırladaq ki, Yunanıstan-Bolqarıstan İnterconnectoru boru kəməri Azərbaycan qazını Bolqarıstana çatdırmaq üçün TAP-la birləşdiriləcək. "Cənub qaz dəhlizi"nin sonuncu seqmenti olan TAP-ın ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr qaz təşkil edir. Azərbaycan qazının TAP

vasitəsilə İtaliya, Yunanıstan və Bolqarıstandakı istehlakçılara tədarükü 2020-ci il dekabrın 31-dən başlayıb. Qaz kəmərinin ötürmə qabiliyyətinin artırılması hazırda gündəmdə olan məsələlərdəndir.

IGB layihəsi Bolqarıstan və Cənub-Şərqi Avropa regionu üçün tədarük təhlükəsizliyinin artırılması və təbii qaz mənbələrinin şəxələndirilməsinin təmin edilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Regional səviyyədə IGB Bolqarıstan bələdiyyələri və hələ qoşulma imkanı olmayan regionlar üçün qaz ötürücü şəbəkəyə çıxışı təmin edəcək. Layihənin ikinci mərhələsi təklif edilib ki, bu da kəmərin ötürücülüyünü ildə 5 milyard kubmetrə çatdıracaq.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev "Qlobal dünya nizamına təhdidlər" mövzusunda IX Qlobal Bakı Forumundakı nitqində enerji təhlükəsizliyinin vacibliyinə bir daha toxunub və bunun da qlobal gündəliyin aktual məsələlərindən olduğunu vurğulayıb: "Azərbaycanın enerji resurslarına ehtiyac artmaqdadır. Bu il fevral ayının 4-də "Gülüstən" sarayında "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurasının illik toplantısını keçirdik və gələcək addımlarımızı müzakirə etdik. Lakin Avropada vəziyyət kəskin şəkildə dəyişib və Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatlarına tələbat artır. Biz bir çox ölkənin artan tələbatını təmin etmək üçün əlimizdən gələni edirik. Son bir neçə ay ərzində bir çox Avropa ölkəsindən qaz təchizatı ilə bağlı bizə müraciətlər daxil olub. Əlbəttə, bu, asan məsələ deyil. Çünki əvvəlcə həmin qaz hasil edilməlidir və biz qaz hasilatını artırmağı planlaşdırmırdıq. Hazırda bu məsələ ilə bağlı biz Avropa Komissiyası ilə çalışırıq". Dövlət başçısı Avropa Komissiyası ilə enerji dialoquna start verildiyini, buraya yalnız qazın deyil, neft, elektrik enerjisi və hidrogenin də daxil olduğunu nəzərə çatdırıb: "Bərpaolunan enerji ilə bağlı Azərbaycanda böyük potensial var".

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"